

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ
(5ο ΔΙΑΚΟΠΩΝ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του την 1^η Αυγούστου 2022 με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Εβδόμου Τμήματος, Χριστίνα Κούνα και Γεώργιος Παπαϊσιδώρου (εισηγητής), Σύμβουλοι, Αθανασία – Μυροφόρα Σιδηροπούλου και Βασιλική Σαρηβαλάση, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, Αντεπίτροπος της Επικρατείας, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να αποφασίσει σχετικά:

A) Με την από 18.07.2022 (Α.Β.Δ) προσφυγή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....», που εδρεύει στην», (.....), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια των πληρεξουσίου της δικηγόρων Μαρίας Τσίμπουρα (ΑΜ ΔΣΑ 27165) και Αντωνίας Οικονομοπούλου (ΑΜ ΔΣΑ 13260) και

B) Την από 21.07.2022 (Α.Β.Δ.) προσφυγή της που εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Ν.Σ.Κ. Χρήστου Πουλάκου.

Με τις προσφυγές αυτές επιδιώκεται η ανάκληση της Πράξης του Στ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Κατά τη συζήτηση των υποθέσεων, οι οποίες συνεκφωνήθηκαν με τη σειρά τους από το οικείο πινάκιο, το Δικαστήριο άκουσε:

Τις πληρεξούσιες δικηγόρους της προσφεύγουσας εταιρείας, οι οποίες ζήτησαν την παραδοχή της ασκηθείσας απ' αυτήν προσφυγής ανάκλησης.

Τον Δικαστικό πληρεξούσιο της προσφεύγουσας
....., ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της ασκηθείσας από αυτή προσφυγής.

Τη Δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε να γίνουν δεκτές οι προσφυγές ανάκλησης.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε αυτές να απορριφθούν.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, σε διαδικτυακή τηλεδιάσκεψη που διενεργήθηκε μέσω της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Γεωργίου Παπαϊσιδώρου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα :

1. Με τις υπό κρίση προσφυγές: **α)** της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....», για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο ε - παράβολο (.....) και **β)** της
....., για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρο 308 παρ. 3 του Κεφαλαίου 49 του ν. 4700/2020, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και στην υπό

κρίση διαφορά από τον προσυμβατικό έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 336 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου) ζητείται η ανάκληση της Πράξης του Στ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης, κατόπιν της δημόσιας, ανοικτής, διεθνούς, ηλεκτρονικής διαγωνιστικής διαδικασίας που προκηρύχθηκε από την , για την προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και λαμπτήρων τύπου LED εξοικονόμησης ενέργειας στις εγκαταστάσεις φωτισμού εξωτερικών χώρων, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής αναβάθμισης των , προϋπολογιζόμενης δαπάνης 16.758.760,00 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), Οι αιτήσεις αυτές έχουν ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα, ως εκ τούτου, είναι τυπικά δεκτές και πρέπει, λόγω της πρόδηλης συνάφειάς τους, αφού στρέφονται κατά της αυτής Πράξης του αρμοδίου καθ' ύλη Κλιμακίου, να συνεκδικασθούν ως προς την ουσιαστική βασιμότητά τους.

2. Το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (Α' 147) ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού [...] Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεση τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων...». Το άρθρο 75 του ίδιου ως άνω ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας [...]. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις

όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασης τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό [...] 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης...».

3. Περαιτέρω, στο άρθρο 80 του ίδιου νόμου, με τον τίτλο «Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 29 του ν. 4782/2021, ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη [...] της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82 περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης. [...] 3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παρ. 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α, με το οποίο να πιστοποιούνται η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται και στα άρθρα 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά περίπτωση [...]». Συναφώς, στο

Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α΄ του ως άνω νόμου με τίτλο «Μητρώα» περιλαμβάνεται υποσημείωση που φέρει τον αριθμό 2 και ορίζει ότι: «Για τους σκοπούς της παρ. 2 του άρθρου 75, ως «επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα» νοούνται τα περιλαμβανόμενα στο παρόν Παράρτημα, και, σε περίπτωση που έχουν επέλθει τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, τα μητρώα που τα αντικατέστησαν». Στο ίδιο Παράρτημα ορίζεται ότι «Τα σχετικά επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα καθώς και οι δηλώσεις και τα πιστοποιητικά που αντιστοιχούν σε κάθε κράτος μέλος είναι: - στην Ελλάδα, το “Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων – ΜΕΕΠ” του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθώς και τα νομαρχιακά μητρώα στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων έργων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 1 του άρθρου 76, το “Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” και το “Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού” στην περίπτωση των συμβάσεων προμηθειών· στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προβεί σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος- στις περιπτώσεις που προβλέπει η ισχύουσα εθνική νομοθεσία, για την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, τα επαγγελματικά μητρώα είναι το “Μητρώο Μελετητών” και το “Μητρώο Γραφείων Μελετών”, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 1 του άρθρου 77».

4. Από τις προμνησθείσες διατάξεις συνάγεται ότι η ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων διέπεται από την αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων τόσο των δυνητικά ενδιαφερόμενων προμηθευτών, όσο και των αναθετουσών Αρχών και φορέων, διασφαλίζοντας την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Βασική παράμετρος διασφάλισης του ανόθευτου ανταγωνισμού είναι η αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, η οποία δεν περιορίζεται μόνο στην προστασία όσων λαμβάνουν μέρος σε προκηρυσσόμενη διαγωνιστική διαδικασία, ως προσφέροντες, αλλά καταλαμβάνει και τον καθορισμό των όρων πρόσβασης σε αυτήν όλων των δυνητικών προμηθευτών (πρβλ. ΔΕΕ Αποφάσεις της 27^{ης}.10.2005, Contse SA, C-

234/03, σκ. 28-31, της 13^{ης}.11.2007, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιρλανδίας, C-507/03, σκ. 30-31, ΕλΣ Απόφαση Τμ. Μειζ. – Επταμ. Συνθ. 3065/2014, Πράξεις ΣΤ' Κλιμ. 36/2021, Ζ' Κλιμ. 486/2021). Ως εκ τούτου, κατά τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων οι όροι του διαγωνισμού πρέπει να διατυπώνονται κατά τρόπο που τελεί σε συνάρτηση με την ανάγκες, τις οποίες η αναθέτουσα αρχή επιδιώκει να ικανοποιήσει, όπως απαιτείται από την αρχή της αναλογικότητας, η οποία διέπει τις σχετικές ρυθμίσεις του νόμου ως εγγενές στοιχείο αυτών, αλλά και ως ερμηνευτικός κανόνας για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει οι ρυθμίσεις αυτές να εφαρμόζονται. Συνακόλουθα, όροι υπερβολικά περιοριστικοί και άρα μη αναλογικοί πλήττουν τον ανταγωνισμό, διότι περιορίζοντας χωρίς την επίκληση λόγου δημοσίου συμφέροντος τον κύκλο των δικαιουμένων να υποβάλουν προσφορά, δημιουργούν συνθήκες αθέμιτης εύνοιας υπέρ ορισμένων μόνον ή και μεμονωμένων οικονομικών φορέων (βλ. ΔΕΕ Αποφάσεις της 29^{ης}.4.2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99, σκ. 110 και 111, της 6^{ης}.11.2014, Cartieradell' Adda, C-42/13, σκ. 43 και 44, ΕλΣ Αποφάσεις Ολομ. 505/2021, Έβδομο Τμ. 576/2022).

5. Στο πλαίσιο αυτό, ως μέσο απόδειξης της καταλληλότητας των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, που σχετίζεται με το αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης (εν προκειμένω προμήθειας), ορίζεται, με τρόπο αποκλειστικό (πρβλ. ΕλΣ Απόφαση Έβδομο Τμ. 576/2022, σκ. 12) στην παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με το Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ίδιου νόμου, το πιστοποιητικό εγγραφής τους στο οικείο Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται ηλεκτρονικά από την Υπηρεσία Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) του οικείου Επιμελητηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 111 του ν. 4635/2019 και την Κ2-4946/15.10.2014 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 2919), και πιστοποιεί την υποχρεωτική εγγραφή του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο οικείο μητρώο με αναφορά στο συγκεκριμένο επάγγελμα ή δραστηριότητα με βάση τους προβλεπόμενους στο νόμο Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριοτήτων (ΚΑΔ). Εξάλλου, η αποκλειστικότητα του τρόπου απόδειξης της κατά τα ανωτέρω

καταλληλότητας των συμμετεχόντων προκύπτει και από το γεγονός ότι ο νομοθέτης έχει προβλέψει την υποχρέωση εγγραφής σε ειδικά μητρώα για τους συμμετέχοντες σε διαδικασίες ανάθεσης συγκεκριμένων κατηγοριών δημοσίων συμβάσεων (π.χ. συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών). Σημειώνεται ότι για την εκπλήρωση της απαίτησης της καταλληλότητας για την άσκηση της σχετικής επαγγελματικής δραστηριότητας δεν δύναται να γίνει από τους διαγωνιζομένους επίκληση σχετικής «δάνειας» ικανότητας τρίτου οικονομικού φορέα, γεγονός που εδραιώνει την άποψη ότι ο τρόπος απόδειξης πλήρωσης της σχετικής απαίτησης δεν πρέπει να οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού με την προσθήκη μη προβλεπόμενων νομοθετικά μέσων απόδειξης.

6. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή έχει την ευχέρεια με τη διακήρυξη να προσδιορίζει κριτήρια (ποιοτικής) επιλογής των προσφερόντων, που αφορούν, σωρευτικά ή εναλλακτικά, στην καταλληλότητα, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων (ΕλΣυν VI Τμ. 1634, 1635, 1348/2020) και δεν επιτρέπεται η επιβολή όρων συμμετοχής που εκφεύγουν αυτών των κριτηρίων ή είναι άσχετοι με αυτά (ΕλΣυν Έβδομο Τμήμα 603/2021). Οι δε προσφέροντες οικονομικοί φορείς πρέπει και αρκεί να ανταποκρίνονται στα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ορίζει, μέσω των ανωτέρω κριτηρίων, κατά την κρίση της, η αναθέτουσα αρχή. Επομένως, κατ' εφαρμογή των κριτηρίων αυτών διασφαλίζεται ότι γίνονται δεκτοί στη συνέχεια του διαγωνισμού οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς, οι οποίοι ανταποκρίνονται στο ελάχιστο επίπεδο απαιτήσεων που είναι αναγκαίο και κατάλληλο για την εκτέλεση της σύμβασης και ότι κατ' επέκταση οποιοσδήποτε από αυτούς είναι ικανός, σε περίπτωση κατακύρωσης, να φέρει σε πέρας τη σύμβαση, έστω και αν διαθέτει τις απαιτούμενες ικανότητες σε ελάχιστο επίπεδο. Για τον λόγο δε αυτό, τα κριτήρια επιλογής πρέπει να τελούν σε συνάρτηση με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης και να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο αυτής, ώστε να καθίστανται πρόσφορα για τη διακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων (βλ. ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επταμ. Σύνθ. 1265, 1563/2019, 6022/2015, 3065/2014, πρβλ. ΔΕΕ αποφ. της 13.7.2017, INGSTEEL και Metrostav, C-76/16,

σκ. 33, και της 18.10.2012, Edukozivig - Hochtief Construction AG, C-218/11, σκ. 29). Ειδικότερα, για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής επάρκειας των διαγωνιζομένων, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, ζητώντας από αυτούς την υποβολή καταλόγου των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία στο πλαίσιο είτε συμβάσεων που έχουν λήξει, είτε συμβάσεων που τελούν ακόμη υπό εκτέλεση (ΕλΣυν. Ολομ. 505/2021, Έβδομο Τμ. 1274/2021). Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν σε θέση να αξιολογήσει καλύτερα τις δικές της ανάγκες γι' αυτό και ο νομοθέτης (εθνικός και ενωσιακός) της παραχώρησε ευρεία ευχέρεια ως προς τον καθορισμό των όρων συμμετοχής στο διαγωνισμό, οι οποίοι όμως ελέγχονται από το Δικαστήριο εάν σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογοι προς αυτό και εάν είναι κατάλληλοι να αποδείξουν ότι ο υποψήφιος διαθέτει, μεταξύ άλλων, την ειδική επαγγελματική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης (ΔΕΕ απόφ. της 31-3- 2022/ C-195/2021 σκ.50). Συνεπώς, εφόσον μία απαίτηση προσόντων δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογη προς αυτό, το άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24 (ήδη άρθρο 75 του ν.4412/2016) δεν μπορεί να εμποδίσει την αναθέτουσα αρχή να επιβάλλει την απαίτηση αυτή με την προκήρυξη του διαγωνισμού απλώς και μόνο επειδή υπερβαίνει το ελάχιστο απαιτούμενο από την εθνική νομοθεσία επίπεδο (πρβλ.ΔΕΕ αποφ. της 24^{ης} Ιουνίου 2019, Poplawski, C-573/17,EU: C : 2019: 530, σκ.57, και της 6^{ης} Οκτωβρίου 2021, Sumal, C-882/19,EU:C:2021:800 σκ.70).

7. Περαιτέρω, το άρθρο 2.2.4 της Διακήρυξης, υπό τον τίτλο «Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας» ορίζει ότι: «Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της προμήθειας (παραγωγή ή εμπορία φωτιστικού εξοπλισμού). [...] Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο και στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει της ΔΕΠΕΑ/Γ/οικ.176381/6.7.2018 Υπουργικής Απόφασης

(ΦΕΚ Β' 2672). Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων η καταλληλότητα άσκησης οικονομικής δραστηριότητας θα πρέπει να καλύπτεται από όλα τα μέλη της ένωσης». Συναφώς, το άρθρο 2.2.9.2 της Διακήρυξης, υπό τον τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» ορίζει ότι «Α. Για την απόδειξη [...] της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος [...] Β.2 Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του κράτους εγκατάστασης καθώς επίσης και Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 του συμμετέχοντος, όπου θα αναφέρει ότι κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού παραμένει εγγεγραμμένος στο οικείο επαγγελματικό επιμελητήριο. [...] Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο ή στο Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του ΓΕ.ΜΗ. των ως άνω Επιμελητηρίων. Για την απόδειξη εγγραφής στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει της ΔΕΠΕΑ/Γ/οικ.176381/06.07.2018 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β' 2672) απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης εγγραφής του οικονομικού φορέα».

8. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Διακήρυξη του ελεγχόμενου διαγωνισμού ορίζει ως κριτήριο επιλογής, ήτοι ως προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό, σχετικό με την επαγγελματική καταλληλότητα των συμμετεχόντων, την εκ μέρους τους άσκηση εμπορικής ή βιομηχανικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας συναφούς με το αντικείμενο της προμήθειας, ήτοι με την παραγωγή και την εμπορία ενεργειακών φωτιστικών τύπου LED. Ως μέσα δε απόδειξης της εκπλήρωσης του ανωτέρω κριτηρίου καταλληλότητας, τα οποία μάλιστα σύμφωνα με το άρθρα 2.4.3.1 και 3.2 της Διακήρυξης πρέπει να υποβληθούν τόσο ως δικαιολογητικά συμμετοχής όσο και ως δικαιολογητικά κατακύρωσης, σε περίπτωση που έχει λήξει η ισχύς τους, απαιτεί: α) πιστοποιητικό εγγραφής στο Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό

Επιμελητήριο, το, οποίο, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, ζητείται και εκδίδεται ηλεκτρονικά από την Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. του οικείου Επιμελητηρίου και πιστοποιεί την υποχρεωτική εγγραφή του οικονομικού φορέα σε αυτό, αλλά και τον τομέα δραστηριοποίησής του (με τους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριοτήτων/ΚΑΔ αυτού), β) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 ότι κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ο συμμετέχων παραμένει εγγεγραμμένος στο οικείο επιμελητήριο και γ) βεβαίωση εγγραφής του συμμετέχοντος στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που συστάθηκε με την υ.α. ΔΕΠΕΑ/Γ/οικ.176381/6.7.2018. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω απόφαση ορίζεται ότι το Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών αφορά επιχειρήσεις που κατά την έννοια του ν. 4342/2015, ασκούν, μεταξύ άλλων, τη δραστηριότητα παροχής ενεργειακών υπηρεσιών και επιθυμούν την καταχώρισή τους σε αυτό (άρθρο 1). Προβλέπεται, επίσης, ότι το Μητρώο καταρτίζεται υπό τη μορφή πληροφοριακού συστήματος, στο οποίο εγγράφονται με αύξοντα αριθμό μητρώου οι επιχειρήσεις κατόπιν σχετικής αίτησης.

9. Στην υπό κρίση υπόθεση, από την προσβαλλόμενη Πράξη καθώς και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

i. Με την Απόφαση του Υπουργού εγκρίθηκαν: α) η μελέτη και οι τεχνικές προδιαγραφές για την προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και λαμπτήρων τύπου LED εξοικονόμησης ενέργειας στις εγκαταστάσεις φωτισμού εξωτερικών χώρων των και β) η διενέργεια ανοιχτής διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου εκτέλεσης της σύμβασης. Σύμφωνα με τη σχετική τεχνική μελέτη του Υπουργείου, η ελεγχόμενη σύμβαση αποσκοπεί στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στις εγκαταστάσεις εξωτερικού φωτισμού, του, καθώς και των Από την ίδια μελέτη προκύπτει ότι στους σκοπούς της σύμβασης περιλαμβάνονται η εξοικονόμηση

πόρων, που θα προέλθει από τη μείωση των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης του φωτισμού και η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που προκύπτει από τη λειτουργία των φωτιστικών σωμάτων.

ii. Ειδικότερα, κατά τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω μελέτη, ο νυν φωτισμός του αποτελείται επί το πλείστον από παλαιά φωτιστικά υψηλής κατανάλωσης ενέργειας, τα οποία έχουν μικρή διάρκεια ζωής και μεγάλο κόστος αντικατάστασης. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ύπαρξη και εδραίωση στην αγορά νέων τεχνολογιών φωτισμού επιτρέπει την αντικατάσταση παλαιών φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων με νέα τεχνολογίας LED, τα οποία προσφέρουν εξαιρετικής ποιότητας φωτισμό και εξοικονόμηση ενέργειας μεγάλης κλίμακας. Με βάση τα ανωτέρω, το ετήσιο οικονομικό όφελος που θα προκύψει από την αντικατάσταση των υφιστάμενων φωτιστικών σωμάτων, λόγω της διαφοράς του κόστους κατανάλωσης ρεύματος και του κόστους συντήρησης, υπολογίζεται σε 3.915.459,18 ευρώ. Ταυτόχρονα, με την προμήθεια και εγκατάσταση σε πλήρη λειτουργία φωτιστικών και λαμπτήρων LED πράσινης τεχνολογίας επιτυγχάνεται η μείωση των εκπομπών ρύπων στο φωτισμό εξωτερικών χώρων και οδών κατά ποσοστό 71,98% και εξασφαλίζεται η αναβάθμιση του φωτισμού.

iii. Σύμφωνα με την Διακήρυξη, το αντικείμενο της ελεγχόμενης σύμβασης περιλαμβάνει την προμήθεια με εγκατάσταση και με δεκαετή εγγύηση κατάστασης ορθής λειτουργίας: 1) 7.199 φωτιστικών σωμάτων LED επί ιστού διατομής Φ60 για δρόμους και πάρκινγκ των 120W, 2) 904 φωτιστικών σωμάτων LED επί ιστού διατομής Φ60 για δρόμους και πάρκινγκ των 95W, 3) 2.518 φωτιστικών σωμάτων LED επί ιστού σε βραχίονα διατομής Φ60 για δρόμους και πάρκινγκ των 75W, 4) 3.461 φωτιστικών σωμάτων LED επί ιστού σε βραχίονα διατομής Φ60 για δρόμους και πάρκινγκ των 50W, 5) 941 φωτιστικών σωμάτων LED επί ιστού σε βραχίονα διατομής Φ60 για δρόμους και πάρκινγκ των 35W, 6) 1.531 φωτιστικών σωμάτων τύπου LED κορυφής επί ιστού καλωπιστικού τύπου των 45W, 7) 833 φωτιστικών σωμάτων τύπου LED καλωπιστικού τύπου των 40W, 8) 339 φωτιστικών σωμάτων τύπου LED κορυφής επί ιστού καλωπιστικού τύπου των 40W, 9) 1.176 φωτιστικών LED καλωπιστικού τύπου High Bay

εξωτερικών χώρων των 80W, 10) 1.564 προβολέων LED εξωτερικών χώρων των 185W, 11) 2.992 προβολέων LED εξωτερικών χώρων των 75W, 12) 1.354 προβολέων LED εξωτερικών χώρων των 55W, 13) 10.584 προβολέων LED E27 εξωτερικών χώρων των 11W και 14) 4.614 βραχιόνων στήριξης φωτιστικών σωμάτων τύπου LED κυκλικής διατομής Φ60mm.

iv. Περαιτέρω, για τον προσδιορισμό των τιμών μονάδος του προϋπολογισμού ελήφθησαν υπ' όψιν οι τιμές του Κανονισμού Περιγραφικών Τιμολογίων για δημόσιες συμβάσεις έργων για συναφείς προμήθειες (ΦΕΚ Β' 1746/2017), καθώς και οι τιμές μονάδος αντίστοιχων διακηρύξεων άλλων δημόσιων φορέων (βλ. ενδεικτικά Διακηρύξεις Δήμου με ΑΔΑΜ και Δήμου με ΑΔΑΜ). Τεκμηριώνεται έτσι το ύψος του προϋπολογισμού. Για τη διασφάλιση της χρηματοδότησης της σύμβασης έχει εκδοθεί η απόφαση έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, η οποία τροποποιήθηκε με την απόφαση του ίδιου ως άνω οργάνου (ΑΔΑ:).

v. Η Διακήρυξη του διαγωνισμού δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ:) και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας Αρχής (.....), ενώ περίληψη αυτής δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ/Σ) και στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Από τους ειδικότερους όρους της ανωτέρω Διακήρυξης προκύπτουν τα ακόλουθα: Η προμήθεια δεν υποδιαιρείται σε τμήματα για λόγους ασφάλειας, επίτευξης οικονομίας κλίμακος και εξασφάλισης της διαδοχικής προόδου της υλοποίησης του συμβατικού αντικειμένου που απαιτεί την ενιαία αντιμετώπιση και υλοποίησή της. Οι συμβατικές δε ποσότητες θα πρέπει να κατανεμηθούν στο σύνολο της Επικράτειας, σύμφωνα με την κατανομή που περιγράφεται στο οικείο Παράρτημα Η' της Διακήρυξης. Ως κριτήριο ανάθεσης τέθηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, όπως αυτή προσδιορίζεται βάσει του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους – αποτελεσματικότητας με κοστολόγηση του κύκλου ζωής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, η συγκριτική τιμή προσφοράς εκφράζει το

σταθμισμένο κόστος ανά KWh του κύκλου ζωής της επένδυσης σε παρούσες αξίες και ανάδοχος θα ανακηρυχθεί ο οικονομικός φορέας με το χαμηλότερο σταθμισμένο κόστος επένδυσης (€/KWh), το οποίο θα εξευρεθεί με βάση τον οριζόμενο στο άρθρο 2.3.2 της Διακήρυξης μαθηματικό τύπο. Σύμφωνα με το άρθρο 6.6 της Διακήρυξης κάθε προσφερόμενο φωτιστικό σώμα και λαμπτήρας LED θα συνοδεύεται από γραπτή εγγύηση καλής λειτουργίας τουλάχιστον 5 ετών που θα εκδοθεί από τον κατασκευαστή του τελικού προϊόντος, η οποία θα αφορά στο σύνολο των μερών του φωτιστικού σώματος ως ενιαίου συστήματος. Επιπλέον, απαιτείται η προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης από τον οικονομικό φορέα στην οποία θα δηλώνεται ότι εγγυάται την συντήρηση των φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων LED, ώστε αυτά να βρίσκονται σε κατάσταση καλής λειτουργίας για το χρονικό διάστημα 10 ετών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

vi. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ελεγχόμενη σύμβαση, που αποτελεί ενιαία μικτή σύμβαση προμήθειας και υπηρεσιών, καθώς περιλαμβάνει και εργασίες τοποθέτησης – εγκατάστασης, πρόκειται να εκτελεσθεί σε εκτεταμένο γεωγραφικό χώρο που αφορά το σύνολο της Χώρας και πρέπει να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ ο ανάδοχος φέρει ειδική δεκαετή εγγυητική ευθύνη απέναντι στην αναθέτουσα Αρχή, ώστε να διασφαλίζεται η προσήκουσα εκτέλεση αυτής και να επιτυγχάνεται ο σκοπός της αναβάθμισης του οδοφωτισμού. Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ανωτέρω, το Κλιμάκιο έκρινε καταρχήν με την προσβαλλόμενη Πράξη του, ότι η μη υποδιαίρεση της σύμβασης σε τμήματα αιτιολογείται επαρκώς από τα έγγραφα της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον σε διαφορετική περίπτωση θα μπορούσε να τεθεί σε διακινδύνευση η προσήκουσα εκτέλεσή της και, κυρίως, η επί δεκαετία εγγυημένη λειτουργία των προς προμήθεια ειδών (πρβλ. ΕλΣ Αποφάσεις VI Τμ. 608, 609/2018, βλ. Πράξεις ΣΤ' Κλιμ. 140/2019, 470/2020, 215/2021).

vii. Στη συνέχεια, όπως προκύπτει από το με ημερομηνία 30.3.2022 Πρακτικό Ελέγχου – Αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς της Επιτροπής Παραλαβής και Αποσφράγισης Προσφορών, μέχρι την

καταληκτική ημερομηνία υποβολής (1.2.2022) κατατέθηκε μία προσφορά από τον οικονομικό φορέα «.....». Η αρμόδια Επιτροπή διενήργησε έλεγχο της πληρότητας των κατατεθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής, της εγκυρότητας των εγγυητικών επιστολών, καθώς και της τεχνικής προσφοράς και εισηγήθηκε την αποδοχή της προσφοράς.

viii. Μετά την αποσφράγιση της οικονομικής προσφοράς του μοναδικού προσφέροντος, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού εισηγήθηκε, με το από 1.4.2022 Πρακτικό, την ανάδειξη του οικονομικού φορέα «.....» ως προσωρινού αναδόχου, ο οποίος προσέφερε τιμή 15.396.250 ευρώ (πλέον ΦΠΑ) επί της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των προς προμήθεια ειδών και σταθμισμένο κόστος επένδυσης 137,88 ευρώ/MWh. Ακολούθως, ο προσωρινός ανάδοχος προσκόμισε τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, τα οποία κρίθηκαν πλήρη σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης με το από 8.4.2022 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, το αποτέλεσμα του διαγωνισμού κατακυρώθηκε στην ανωτέρω εταιρεία, με την απόφαση του Υπουργού, με την οποία εγκρίθηκαν και τα ανωτέρω Πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού. Τέλος, όπως προκύπτει από το έγγραφο του Διευθυντή της Διεύθυνσης Προμηθειών της δεν ασκήθηκαν ενστάσεις, προδικαστικές προσφυγές ή αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων σε οποιοδήποτε στάδιο της ελεγχόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας.

10. Με την προσβαλλόμενη Πράξη το Κλιμάκιο έκρινε ότι ο όρος καταλληλότητας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 2.2.4 της Διακήρυξης (βλ. ανωτέρω παρ.6 και 7), σύμφωνα με τον οποίο οι συμμετέχοντες έπρεπε να προσκομίσουν πρόσθετο αποδεικτικό εγγραφής στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών, είναι παράνομος, διότι έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το άρθρο 80 του ν. 4412/2016, το οποίο ορίζει ότι οι αναθέτουσες Αρχές μπορούν να απαιτούν για την απόδειξη της καταλληλότητας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας την προσκόμιση των δικαιολογητικών που προβλέπονται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ίδιου νόμου. Στην

ελεγχόμενη δε περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ανωτέρω Παράρτημα, η επαγγελματική καταλληλότητα του συμμετέχοντος αποδεικνύεται αποκλειστικά και μόνο από την εγγραφή του στο Εμπορικό Επιμελητήριο όπως προκύπτει από τη σχετική βεβαίωση που χορηγείται από το Γ.Ε.ΜΗ.. Το γεγονός δε ότι ο νόμος προβλέπει ότι για την πρόσβαση στις διαγωνιστικές διαδικασίες που αφορούν ειδικές κατηγορίες συμβάσεων οι υποψήφιοι πρέπει να αποδεικνύουν την εγγραφή τους σε διαφορετικά μητρώα καταδεικνύει ότι, σε νομοθετικό επίπεδο, έχουν ήδη ληφθεί υπ' όψιν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά έκαστης σύμβασης και έχει ορισθεί ένας αποκλειστικός κατάλογος δικαιολογητικών που προσκομίζονται για την απόδειξη της επαγγελματικής καταλληλότητας. Συνεπώς, ο νομοθέτης δεν παρέχει διακριτική ευχέρεια στις αναθέτουσες Αρχές για τον προσδιορισμό των αποδεικτικών καταλληλότητας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση στις διαγωνιστικές διαδικασίες. Περαιτέρω, το πιστοποιητικό Γ.Ε.ΜΗ., στο οποίο αναγράφεται το σύνολο των εμπορικών, βιοτεχνικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων του συμμετέχοντος έχει ήδη κριθεί από το νόμο επαρκές και πλήρες για την απόδειξη της επαγγελματικής καταλληλότητας των υποψηφίων. Συνεπώς, ο επίμαχος όρος επαγγελματικής καταλληλότητας που επιβάλλει την προσκόμιση δικαιολογητικών, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον περιοριστικά αναφερόμενο κατάλογο του Παραρτήματος XI, εισάγει αδικαιολόγητο περιορισμό στο δικαίωμα πρόσβασης στη διαγωνιστική διαδικασία και, πέραν από προδήλως παράνομος, παρίσταται δυσανάλογος και μη αναγκαίος. Τούτο διότι επιβάλλει ως επιπλέον διοικητικό κόστος στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικούς φορείς την προηγούμενη εγγραφή σε ένα μητρώο προαιρετικού χαρακτήρα, η οποία δεν προσθέτει κάποιο πρόσθετο πλεονέκτημα στην επαγγελματική καταλληλότητά τους ως επιχειρήσεων δραστηριοποιούμενων ούτως ή άλλως στην παραγωγή και εμπορία φωτιστικών τύπου LED. Δοθέντος δε ότι στο εν λόγω Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων που αφορούν στην εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την προμήθεια ειδών με σκοπό την

ενεργειακή αναβάθμιση των υποδομών, η εγγραφή στο Μητρώο αυτό δεν διασφαλίζει *per se* την επαγγελματική ικανότητα του συμμετέχοντος στην προμήθεια και συντήρηση φωτιστικών LED, καθιστάμενη για το λόγο αυτό απρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού θέσπισής της. Ο πρόσθετος αυτός όρος κρίθηκε ότι δημιουργεί ουσιώδη πλημμέλεια και ως εκ τούτου λόγο διακωλυτικό της ελεγχόμενης σύμβασης δοθέντος ότι δεν αναπτύχθηκε εν προκειμένω επαρκής ανταγωνισμός αφού υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, αυτή της υποψήφιας αναδόχου εταιρείας.

11. Αναφορικά με την πλημμέλεια που διέγινωσε το Κλιμάκιο, με τις υπό κρίση προσφυγές ανάκλησης, προβάλλεται ότι

i. Η αναθέτουσα αρχή έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να καθορίζει τους όρους συμμετοχής που κρίνει αναγκαίους, ώστε να εξασφαλίζεται η εκτέλεση της σύμβασης σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας, η οποία ελέγχεται μόνο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Εάν δε η αναθέτουσα αρχή προκρίνει τέτοιους περιορισμούς, αυτοί πρέπει να συσχετίζονται με το αντικείμενο του διαγωνισμού, να αποτελούν δηλαδή κριτήρια πρόσφορα για την επιλογή των καταλληλότερων υποψηφίων, χωρίς να παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας που διέπει όλους τους δημόσιους διαγωνισμούς, περιορίζοντας ανεπίτρεπτα με τον τρόπο αυτό τον ανταγωνισμό. Τα αποδεικτικά δε μέσα του Παραρτήματος [XI] του ν. 4412/2016 ναι μεν απαριθμούνται κατά τρόπο εξαντλητικό, αλλά αυτό δεν περιορίζει την διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών να μπορούν να απαιτήσουν πιο εξειδικευμένα τα αποδεικτικά μέσα από αυτά που ορίζονται σε αυτό. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης είναι νόμιμος επί τη βάσει των ενωσιακών απαιτήσεων αφενός για τη δημιουργία και επιβολή και σε δημόσιες διαγωνιστικές διαδικασίες του εν λόγω Μητρώου και αφετέρου για την εφαρμογή πράσινων κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. την Οδηγία 2012/27/ΕΕ, τον ν. 4342/2015 που την ενσωμάτωσε, την προαναφερόμενη ΔΕΠΕΑ/Γ/οικ.176381/6.7.2018 υπουργική απόφαση που θέσπισε το εν λόγω Μητρώο και την 14900 υπουργική απόφαση (Β' 466), με την οποία εγκρίθηκε το σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις). Ειδικότερα, στο σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, το οποίο

εκπονήθηκε ως αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Ε.Ε., επιλέχθηκαν δεκαπέντε κατηγορίες προϊόντων/υπηρεσιών/δημοσίων έργων, οκτώ από τις οποίες είναι δεσμευτικής εφαρμογής για την εφαρμογή πράσινων κριτηρίων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται αφενός ο εσωτερικός φωτισμός – λαμπτήρες LED και αφετέρου οδοφωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας. Ειδικότερα, όταν το αντικείμενο μιας δημόσιας σύμβασης ανήκει στην κατηγορία των αγαθών, προμηθειών, υπηρεσιών και δημοσίων έργων δεσμευτικής εφαρμογής, τότε στις διακηρύξεις είναι υποχρεωτική η ενσωμάτωση των πράσινων κριτηρίων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την επίτευξη των εθνικών στόχων. Περαιτέρω, κατά πλάνη περί τα πράγματα κρίθηκε ότι ο επίμαχος όρος επαγγελματικής καταλληλότητας περί εγγραφής στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών παραβιάζει την αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, διότι στο επίμαχο Μητρώο έχουν εγγραφεί από ετών 122 εταιρείες διάφορων οικονομικών βαθμίδων (μικρές, μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις κ.λπ.) και φυσικά πρόσωπα και δη όλοι όσοι δραστηριοποιούνται την τελευταία δεκαετία σε ίδιου αντικειμένου διαδικασίες, ορισμένοι εκ των οποίων είναι ανάδοχοι διάφορων ίδιου αντικειμένου συμβάσεων, προκηρυχθεισών με τον ίδιο όρο διακήρυξης. Επίσης κατά πλάνη περί τα πράγματα κρίθηκε ότι η απαίτηση για εγγραφή στο προαναφερόμενο Μητρώο ως απαίτηση επαγγελματικής καταλληλότητας δεν τελεί σε συνάρτηση με την ανάγκη που η αναθέτουσα αρχή επιδιώκει να θεραπεύσει, όπως απαιτείται από την αρχή της αναλογικότητας. Και τούτο διότι αντικείμενο της ελεγχόμενης σύμβασης δεν είναι η απλή προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και λαμπτήρων τύπου LED, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνει το Κλιμάκιο, αλλά η βελτίωση του Περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των εκπομπών ρύπων και η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Εξάλλου ειδικότερο αντικείμενο της ελεγχόμενης σύμβασης είναι η παροχή ενεργειακών υπηρεσιών, ώστε να μειωθεί, αποδεδειγμένα και εγγυημένα, το ενεργειακό αποτύπωμα του Υπουργείου και παράλληλα να εξοικονομηθούν ενέργεια και πόροι, από την οποία θα χρηματοδοτείται η ελεγχόμενη σύμβαση. Στο πλαίσιο αυτό η εγγραφή στο εν λόγω Μητρώο, το οποίο αποτελεί απολύτως

ειδικό σε σχέση με το Γ.Ε.ΜΗ. Μητρώο προς ανάδειξη της επαγγελματικής καταλληλότητας των οικονομικών φορέων ειδικά αναφορικά με τις απαιτούμενες από τη διακήρυξη ενεργειακές υπηρεσίες, αποτελεί πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο της αιτούμενης επαγγελματικής καταλληλότητας των διαγωνιζομένων, αφού διά της εγγραφής σε αυτό αποδεικνύεται η επαγγελματική επάρκεια – καταλληλότητα παροχής ενεργειακών υπηρεσιών για το αιτούμενο από τη διακήρυξη εγγυημένο ενεργειακό αποτύπωμα από την εξοικονόμηση ενέργειας, η οποία δεν αποδεικνύεται από την εγγραφή του σε κάποιο από τα μητρώα του Παραρτήματος XI. Επίσης η εγγραφή στο εν λόγω Μητρώο αποτελεί τη μόνη πιστοποίηση/απόδειξη καταλληλότητας και επαγγελματικής επάρκειας σχετικά με την ικανότητα του οικονομικού φορέα να ανταπεξέλθει σε μία σύμβαση ενεργειακού περιεχομένου, καθόσον απαιτείται να πιστοποιείται η ενεργειακή απόδοση που επιτυγχάνεται με την υπό κρίση διακήρυξη και σύμβαση και υφίσταται και εγγυητική ευθύνη καλής λειτουργίας από τον ανάδοχο, τουλάχιστον 10 ετών. Τέλος, κατά πλάνη περί τα πράγματα κρίθηκε από το Κλιμάκιο ότι ο επίμαχος όρος επιβάλλει αδικαιολόγητο πρόσθετο διοικητικό κόστος στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικούς φορείς, διότι για την εγγραφή στο εν λόγω Μητρώο που είναι άμεση, δεν απαιτείται ειδική διαδικασία ή κόστος. Κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εκδίδεται άμεσα και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση η βεβαίωση εγγραφής σε αυτό. Η εγγραφή αυτή απαιτεί η επιχείρηση να έχει πραγματοποιήσει έστω και ένα ενεργειακό έργο. Σε κάθε περίπτωση, το Γ.Ε.ΜΗ. δεν ελέγχει, ούτε η εγγραφή σε αυτό πιστοποιεί την αποδεδειγμένη παροχή ενεργειακών υπηρεσιών που, ακόμη και αν αναφέρεται ως πιθανός καταστατικός σκοπός κάποιας επιχείρησης, μπορεί να μην έχει ασκηθεί, ούτε και επιτευχθεί.

ii. Η εν λόγω πλημμέλεια δεν είναι ουσιώδης, δεδομένου ότι δεν έχει ασκηθεί προδικαστική προσφυγή και, εν γένει, οιοδήποτε ένδικο βοήθημα κατά του επίμαχου όρου της διακήρυξης (2.2.4.) ή κάποιου άλλου άρθρου αυτής, καθώς και κατά οποιασδήποτε απόφασης επί των σταδίων της διαδικασίας.

iii. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή συγγνωστώσ υπέλαβε ότι ο επίμαχος όρος ήταν νόμιμος διότι ο όρος αυτός έχει τεθεί σε σωρεία αντίστοιχων συμβάσεων έτερων αναθετουσών αρχών με το ίδιο αντικείμενο ως επαγγελματική καταλληλότητα, ήτοι ως όρος 2.2.4, χωρίς μάλιστα στις εν λόγω συμβάσεις να τίθεται η παρούσα μείζονα ειδική απαίτηση περί ενεργειακής εξοικονόμησης και δημιουργίας ενιαίου εγγυημένου ενεργειακού αποτυπώματος ενός ολόκληρου Υπουργείου και δη σε εγκαταστάσεις που σχετίζονται με την και την

iv. Συντρέχουν λόγοι υπέρτεροι δημοσίου συμφέροντος για την υπογραφή της ελεγχόμενης σύμβασης, και δη κατά ενωσιακή επιταγή, συνιστάμενοι στο ενιαίο ενεργειακό αποτύπωμα του Υπουργείου και την εξοικονόμηση ενέργειας, (σε ποσοστό 20 % έως το 2020, στόχος που δεν έχει επιτευχθεί, ως απαιτεί ελαχίστως η ενωσιακή νομοθεσία), και πόρων. Ειδικότερα, το ετήσιο οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας ανέρχεται σε 3.915.459,18 ευρώ σύμφωνα με τα δεδομένα και στοιχεία του έτους 2019 (σελ. 9 της μελέτης της ελεγχόμενης σύμβασης). Το όφελος δε από τα ετήσια έξοδα συντήρησης του συστήματος φωτισμού εξωτερικών χώρων των ανέρχεται στο 1 εκ. ευρώ ετησίως (βλ. σελ. 28 της μελέτης). Επί τη βάση μάλιστα των νέων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, ήτοι λαμβανομένων υπόψη των τιμών αναφοράς Α' εξαμήνου 2022, που έχουν αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΑΔΜΗΕ, πλέον το ετήσιο οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας σύμφωνα με τα δεδομένα και στοιχεία του 1^{ου} τετραμήνου του έτους 2022 ανέρχεται σε πάνω από 7 εκ. ευρώ, ενώ το όφελος από τα ετήσια έξοδα συντήρησης του συστήματος φωτισμού εξωτερικών χώρων των των ανέρχεται στο ποσό των 1.400.000 ευρώ ετησίως. Συνεπώς το συνολικό ετήσιο οικονομικό όφελος υπολογίζεται σε περίπου 9 εκ. ευρώ. Κατά συνέπεια με τις σημερινές τιμές της ενέργειας, οι οποίες σύμφωνα με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα παραμείνουν σε αυτά τα επίπεδα έως το 2025, η απόσβεση της επένδυσης με την υπογραφή της σύμβασης θα πραγματοποιηθεί σε 2,5 έτη με όφελος 10ετίας για το Υπουργείο πάνω από 60.000.000 ευρώ. Συνεπώς, μια πιθανή επαναπροκήρυξη του

διαγωνισμού άγει σε άμεση τεράστια ζημία σχεδόν 70 εκ ευρώ για τη δεκαετία (συνυπολογιζόμενης της πρόσθετης ζημίας από την αύξηση του συνολικού κόστους προϋπολογισμού της διακήρυξης). Τέλος υποστηρίζεται ότι υφίσταται αδήριτη ανάγκη για την υπογραφή της σύμβασης ως εκ του ότι το παραπέμπεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τη μη τήρηση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων και επιπτώσεων και δη επί μη εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε όλα τα έργα υποδομών, δικτύων κ.λπ.

18. Με δεδομένα τα προαναφερόμενα και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις σκέψεις 2 έως και 8 της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει τα ακόλουθα: Όπως προεκτέθηκε, το ειδικό αντικείμενο της υπό σύναψη μικτής σύμβασης έγκειται στην προμήθεια ενεργειακών φωτιστικών τύπου LED και παροχής ενεργειακών υπηρεσιών ώστε το Υπουργείο να αποκτήσει αξιόπιστο, μετρήσιμο ενεργειακό αποτύπωμα και να εξασφαλιστεί η εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων, από την οποία θα χρηματοδοτείται η ελεγχόμενη σύμβαση. Λαμβανομένου υπόψη ότι στο σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, το οποίο εκπονήθηκε ως αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Ε.Ε., επιλέχθηκαν δεκαπέντε (15) κατηγορίες προϊόντων/υπηρεσιών/δημοσίων έργων, οκτώ (8) από τις οποίες είναι δεσμευτικής εφαρμογής για την εφαρμογή πράσινων κριτηρίων, μεταξύ των οποίων, περιλαμβάνεται αφενός, ο εσωτερικός φωτισμός – λαμπτήρες LED και αφετέρου, οδοφωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας, και ότι ειδικότερα το αντικείμενο μιας δημόσιας σύμβασης (όπως στην προκείμενη περίπτωση που αφορά φωτιστικά τύπου LED) ανήκει στην κατηγορία, μεταξύ άλλων, των προμηθειών δεσμευτικής εφαρμογής, δικαιολογημένα μία Αναθέτουσα Αρχή θα υπολάμβανε ότι στη διακήρυξη είναι υποχρεωτική η ενσωμάτωση των πράσινων κριτηρίων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την επίτευξη των εθνικών στόχων και ότι μπορούσε να θέσει πρόσθετους όρους που υπερβαίνουν το ελάχιστο απαιτούμενο από την εθνική νομοθεσία επίπεδο. Επομένως ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης (αρ. 2.2.4, της Διακήρυξης, υπό τον τίτλο «Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας», εγγραφή στο Μητρώο Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών) τέθηκε επί τη βάση των ενωσιακών απαιτήσεων,

αφενός για τη δημιουργία και επιβολή και σε δημόσιες διαγωνιστικές διαδικασίες του εν λόγω ειδικού Μητρώου, στο οποίο είναι εγγεγραμμένες ήδη 122 εταιρείες (ενημέρωση Μητρώου τον Μάιο 2022) και αφετέρου για την εφαρμογή πράσινων κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. την Οδηγία 2012/27/ΕΕ, τον ν. 4342/2015 που την ενσωμάτωσε, την ΔΕΠΕΑ/Γ/οικ.176381/6.7.2018 υπουργική απόφαση που θέσπισε το εν λόγω Μητρώο και την 14900 υπουργική απόφαση (Β' 466), με την οποία εγκρίθηκε το σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις). Επιπροσθέτως κρίνεται ότι μόνο με την εγγραφή στο εν λόγω Μητρώο πιστοποιείται και αποδεικνύεται η ειδική επαγγελματική καταλληλότητα και η εν γένει επαγγελματική επάρκεια σχετικά με την ικανότητα του οικονομικού φορέα να ανταπεξέλθει σε μία τέτοια σύμβαση ενεργειακού περιεχομένου, όπως εν προκειμένω, με την προμήθεια ενεργειακών φωτιστικών τύπου LED και όχι απλών συμβατικών φωτιστικών και την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών, καθόσον απαιτείται να πιστοποιείται η ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση που προβλέπεται με την υπό κρίση διακήρυξη και σύμβαση, ενώ υφίσταται παράλληλα και εγγυητική ευθύνη καλής λειτουργίας από τον ανάδοχο, τουλάχιστον 10 ετών. Περαιτέρω το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο επίμαχος όρος δεν επιβάλλει πρόσθετο διοικητικό κόστος στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικούς φορείς, διότι για την εγγραφή τους στο εν λόγω Μητρώο δεν απαιτείται ειδική διαδικασία ή οποιοδήποτε κόστος, αφού κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών, εκδίδεται άμεσα και ανέξοδα η βεβαίωση εγγραφής σε αυτό μητρώο, που πιστοποιεί την καταλληλότητα της ειδικής επαγγελματικής δραστηριότητας για την οποία δεν αρκεί η εγγραφή στο Γ.Ε.Μ.Η., κρίνει ότι αυτός είναι ανάλογος του ειδικότερου σκοπού που επιδιώκεται με την σύμβαση και ότι δεν παρίσταται υπέρμετρα περιοριστικός, καθ' υπέρβαση του ορίου που τίθεται στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης από την αρχή της αναλογικότητας. Σε κάθε περίπτωση, όπως προκύπτει, λόγοι υπέρτεροι δημοσίου συμφέροντος συνηγορούν για την υπογραφή της ελεγχόμενης σύμβασης, οι οποίοι αφορούν στην απόκτηση ενιαίου ενεργειακού αποτυπώματος του Υπουργείου και στην εξοικονόμηση ενέργειας, (σε ποσοστό

20 % έως το 2020, στόχος που δεν έχει επιτευχθεί, ως απαιτεί ελαχίστως η ενωσιακή νομοθεσία), και πόρων. Ειδικότερα, το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, προκύπτει αδιαμφισβήτητα από τα ακόλουθα **i.** το ετήσιο οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας ανέρχεται σε 3.915.459,18 ευρώ σύμφωνα με τα δεδομένα και στοιχεία του έτους 2019 (σελ. 9 της μελέτης της ελεγχόμενης σύμβασης), **ii.** το όφελος από τα ετήσια έξοδα συντήρησης του συστήματος φωτισμού εξωτερικών χώρων των ανέρχεται στο 1 εκ. ευρώ ετησίως (βλ. σελ. 28 της μελέτης) και, επί τη βάσει μάλιστα των νέων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, ήτοι λαμβανομένων υπόψη των τιμών αναφοράς Α' εξαμήνου 2022, που έχουν αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΑΔΜΗΕ, πλέον το ετήσιο οικονομικό όφελος από την εξοικονόμηση ενέργειας σύμφωνα με τα δεδομένα και στοιχεία του 1^{ου} τετραμήνου του έτους 2022 ανέρχεται σε πάνω από 7 εκ. ευρώ, **iii.** το όφελος από τα ετήσια έξοδα συντήρησης του συστήματος φωτισμού εξωτερικών χώρων των ανέρχεται στο ποσό των 1.400.000 ευρώ ετησίως, το συνολικό ετήσιο οικονομικό όφελος υπολογίζεται σε περίπου 9 εκ. ευρώ και **iv.** η απόσβεση της επένδυσης με την υπογραφή της σύμβασης θα πραγματοποιηθεί σε 2,5 έτη, με όφελος 10ετίας για το Υπουργείο πάνω από 60.000.000 ευρώ. Τέλος το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να συνεκτιμηθεί και το γεγονός ότι δεν έχει ασκηθεί προδικαστική προσφυγή και εν γένει οιοδήποτε ένδικο βοήθημα κατά του επίμαχου όρου της διακήρυξης (2.2.4), ή κάποιου άλλου άρθρου αυτής, καθώς και κατά οποιασδήποτε απόφασης επί των σταδίων της διαδικασίας. Κατόπιν των ανωτέρω κρίνεται ότι εσφαλμένως εξέλαβε το Κλιμάκιο την υπό σύναψη σύμβαση ως μια συνήθη σύμβαση προμήθειας και εγκατάστασης φωτιστικών τύπου LED και όχι ως μια ιδιαίτερου τύπου ενεργειακή σύμβαση, με το συγκεκριμένο ειδικό αντικείμενο με εγγυητική ευθύνη για αποδεδειγμένη ενεργειακή απόδοση και πιστοποιημένη εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων για το χρονικό διάστημα των 10 ετών από την εγκατάσταση του όλου συστήματος και την πλήρη λειτουργία αυτού. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η αναθέτουσα Αρχή δεν υπερέβη τη διακριτική της ευχέρεια, όπως αυτή οριοθετείται από την αρχή της αναλογικότητας, κατά την

πρόβλεψη του συγκεκριμένου όρου για την απόδειξη της ειδικής επαγγελματικής ικανότητας των υποψηφίων στην ελεγχόμενη διαδικασία (άρθρο 2.2.4 της Διακήρυξης, υπό τον τίτλο «Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας»), αφού αυτός απέβλεπε στην προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης και στην δι' αυτής επίτευξη του επιδιωκόμενου, κατά τα ως άνω, ειδικού σκοπού δημοσίου συμφέροντος και ότι η εγγραφή στο επίμαχο Μητρώο αποτελεί το μόνο πιστοποιημένο, ελάχιστα επαχθή και πρόσφορο τρόπο βεβαίωσης της ενεργειακής καταλληλότητας της επαγγελματικής δραστηριότητας για τέτοιου είδους μικτές συμβάσεις. Επομένως, οι σχετικοί λόγοι ανάκλησης είναι βάσιμοι και πρέπει να γίνουν δεκτοί.

19. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, αμφότερες οι κρινόμενες προσφυγές ανάκλησης, πρέπει να γίνουν δεκτές και να ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενόψει δε του ότι με την ανακαλούμενη Πράξη δεν διαπιστώθηκε άλλος νόμιμος διακωλυτικός της υπογραφής της λόγος, κρίνει ότι πρέπει να υπογραφεί το σχέδιο της ελεγχόμενης σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται τις προσφυγές ανάκλησης.

Ανακαλεί την Πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίνει ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας «.....», συμβατικής αξίας 16.078.800 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), με αντικείμενο την προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και λαμπτήρων τύπου LED εξοικονόμησης ενέργειας στις εγκαταστάσεις φωτισμού εξωτερικών χώρων, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής αναβάθμισης των
.....,

Διατάσσει την απόδοση στην αιτούσα ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία του κατατεθέντος παραβόλου.

Αντίγραφο της σχεδίου της σύμβασης αυτής φυλάσσεται στην Γραμματεία του παρόντος Τμήματος.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 5 Αυγούστου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΪΣΙΔΩΡΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ α.α.
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια στο ακροατήριο του 9^{ου} Τμήματος Διακοπών
του Δικαστηρίου στις 29 Αυγούστου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ